

บทที่ 1

บทนำ

ในบทแรกของการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงคุณภาพระยะยาวของราคาน้ำมันดิบกับราคาหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานในประเทศไทย ซึ่งประกอบไปด้วยหัวข้อสำคัญดังต่อไปนี้ 1) ที่มาและความสำคัญของการปัญหา 2) วัตถุประสงค์ของการวิจัย 3) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย 4) นิยามศัพท์ 5) ขอบเขตของการศึกษา และ 6) โครงสร้างของเอกสารงานวิจัย

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันภาวะความผันผวนทางเศรษฐกิจของโลกเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปัญหาราคาที่อยู่อาศัยต่ำกว่ามาตรฐาน (Subprime) จนก่อให้เกิดวิกฤตการณ์แฮมเบอร์เกอร์ โดยวิกฤตการณ์ดังกล่าวก่อตัวขึ้นในสหรัฐอเมริกาตั้งแต่กลางปี พ.ศ. 2550 จนภายหลังได้ลุกลามไปในกลุ่มประเทศยุโรป จากภาวะการณ์ผันผวนของทางเศรษฐกิจของประเทศมหาอำนาจเหล่านี้ เป็นเหตุให้ราคาน้ำมันปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งการปรับตัวสูงขึ้นของราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกเกิดจากปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

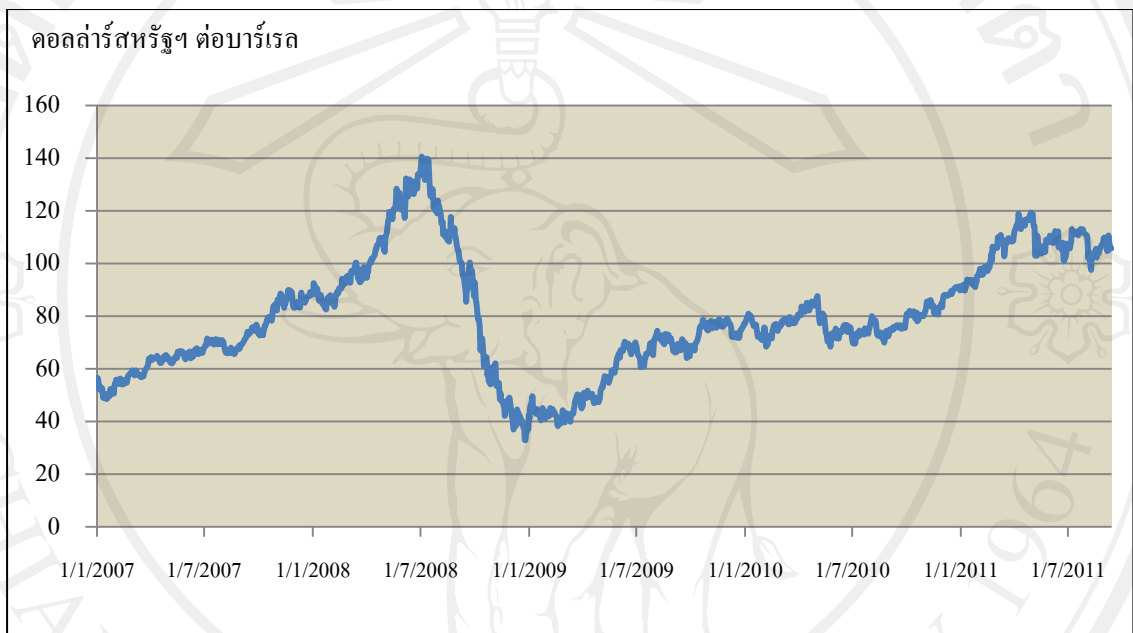
1. ความต้องการน้ำมันดิบ ความต้องการน้ำมันดิบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งภายในประเทศและระดับโลก โดยเฉพาะในประเทศจีน และอินเดีย

2. ความมั่นคงในอุปทานของน้ำมันดิบ ความไม่มั่นคงและไร้เสถียรภาพทางการเมืองภายในภูมิภาคตะวันออกกลาง เป็นสาเหตุสำคัญของความไม่แน่นอนในการผลิตน้ำมันดิบ และเป็นต้นเหตุสำคัญของความผันผวนของราคาน้ำมันดิบ

3. การเก็งกำไรของตลาด เนื่องจากน้ำมันดิบทำการซื้อขายกันในตลาดที่มีลักษณะแบบเปิด จึงไม่สามารถหลีกเลี่ยงการเก็งกำไรของตลาดได้ ภาวะการณ์เก็งกำไรจึงเป็นแรงผลักดันให้เกิดความผันผวนของราคาน้ำมันดิบ

เมื่อพิจารณาจากรูปที่ 1.1 จะเห็นได้ว่าวิกฤตเศรษฐกิจในขั้นต้น ส่งผลให้ราคาน้ำมันดิบดูไบปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปี พ.ศ. 2549 ที่มีราคาเฉลี่ยทั้งปีประมาณ 61.55 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อบาร์เรล เพิ่มเป็นราคาเฉลี่ยประมาณ 68.5 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อบาร์เรล ในปี พ.ศ. 2550 ทั้งนี้ในเดือนพฤศจิกายน ราคาน้ำมันดิบได้ปรับขึ้นสูงสุดในรอบ 11 เดือนแรกของปี พ.ศ. 2550 ที่ระดับ 90.13 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อบาร์เรล โดยในปี พ.ศ. 2551 เป็นปีที่ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกผันผวนเป็น

อย่างมาก ราคาน้ำมันปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และทำสถิติสูงสุดในช่วงครึ่งปีแรก (คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2551) สำหรับปี พ.ศ. 2552 ราคาน้ำมันดิบเฉลี่ยลดลงอยู่ที่ 61.90 ดอลลาร์สหรัฐ ฯ ต่อบาร์เรล และเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 78.80 ดอลลาร์สหรัฐ ฯ ต่อบาร์เรล ในปี พ.ศ. 2553(สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน, 2553) จะเห็นได้ว่าจากวิกฤตการณ์ดังกล่าวเป็นผลทำให้ราคาน้ำมันดิบมีความผันผวนเรื่อยมา

รูปที่ 1.1 ความผันผวนของราคาน้ำมันดิบดูไบในช่วงเดือนมกราคม ปี พ.ศ. 2549 ถึง เดือนกันยายน พ.ศ. 2554

ที่มา : Data Stream

แหล่งน้ำมันดิบต่าง ๆ มีคุณสมบัติและราคาที่แตกต่างกัน การซื้อขายโดยอิงกับราคาตลาดจะใช้วิธีอ้างอิงกับราคาน้ำมันดิบชนิดหลัก หรือที่เรียกว่า Benchmark Crude โดยที่ตลาดน้ำมันดิบที่สำคัญเป็นตัวกำหนดราคาน้ำมันในตลาดโลกมี 6 ตลาด ดังต่อไปนี้ (ปิติ ศรีแสงงาม, 2552)

1. ตลาด West Texas Intermediate (WTI) ใช้อ้างอิงสำหรับน้ำมันดิบที่ซื้อขายในตลาดสหรัฐอเมริกา
2. ตลาด Brent Blend ใช้อ้างอิงสำหรับน้ำมันดิบจากแหล่งทะเลเหนือและแอฟริกา
3. ตลาด Dubai-Oman ใช้อ้างอิงสำหรับน้ำมันดิบที่ซื้อขายจากแหล่งตะวันออกกลาง
4. ตลาด Tapis ใช้อ้างอิงสำหรับน้ำมันดิบที่ซื้อขายจากแหล่งตะวันออกไกล
5. ตลาด Minas ใช้อ้างอิงสำหรับน้ำมันที่มีความหนาแน่นสูงที่ผลิตจากแหล่งตะวันออกไกล

6. ตลาด OPEC Reference Basket ใช้อ้างอิงสำหรับน้ำมันดิบที่ผลิตโดยประเทศสมาชิกกลุ่ม OPEC (Organization of the Petroleum Exporting Countries)

(หมายเหตุ: สำหรับลักษณะเด่นของแต่ละตลาด จะกล่าวโดยละเอียดอีกครั้งในหัวข้อ 2.1.1)

เนื่องจากประเทศไทยมีระบบเศรษฐกิจแบบเปิดและเป็นประเทศขนาดเล็ก รวมทั้งยังต้องพึ่งพิงการนำเข้าน้ำมันดิบจากต่างประเทศเป็นอย่างมาก จึงยากที่ประเทศไทยจะหลีกเลี่ยงผลกระทบจากภาวะความผันผวนของราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก (อารยะ ปรีชาเมตตา, 2551) กล่าวคือ ประเทศไทยต้องนำเข้าน้ำมันดิบจากต่างประเทศถึงร้อยละ 90 ของปริมาณที่ใช้ในประเทศ โดยนำเข้าจากประเทศแถบตะวันออกกลางคิดเป็นร้อยละ 80 (อ้างอิงตลาดคูโบ) (ฐิติวรดา ปุຍอรุณ, 2554) ดังนั้นปัญหาความผันผวนของราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกจึงเป็นตัวแปรหนึ่งที่เชื่อมโยงต่อผลกระทบของเศรษฐกิจมหภาค ตลอดจนภาวะการออมและการลงทุนของระบบเศรษฐกิจซึ่งนับว่าเป็นตัวแปรหรือตัวบ่งชี้หลัก ๆ กล่าวคือ ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ นั้นมีผลต่อการคาดการณ์ภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศและยังมีผลเชื่อมโยงจากตลาดหนึ่งสู่ตลาดหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีผลต่อการคาดการณ์ของการเปลี่ยนแปลงตลาดทุน โดยเฉพาะในตลาดหลักทรัพย์ (ประกายแก้ว รุ่งเรืองศรี, 2553)

สำหรับหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานในประเทศไทย เป็นกลุ่มหลักทรัพย์ที่มีบทบาทต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (Stock Exchange of Thailand: SET) มากที่สุด เพราะในแต่ละวันหลักทรัพย์ในกลุ่มนี้จะมีมูลค่าการซื้อขายติดอันดับ 1 ใน 5 ของหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าการซื้อขายสูงสุด (ฐิติเมธ โภคชัย, 2554) ทั้งนี้เมื่อราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกมีความผันผวน ย่อมส่งผลกระทบต่อบริษัทที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการกลั่นน้ำมันภายในประเทศไทย รวมไปถึงความผันผวนของราคาหลักทรัพย์กลุ่มพลังงาน ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จะเป็นการวิเคราะห์ถึงราคาน้ำมันดิบอ้างอิงตลาดคูโบที่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวต่อราคาหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานในประเทศไทย

การศึกษานี้ ประเด็นสำคัญคือการตอบคำถามว่า “ราคาน้ำมันดิบส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานหรือไม่” ดังนั้น จึงได้เลือกตัวแปรหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานที่มีสภาพคล่องและมีมูลค่าการซื้อขายสูง คือ 1. PTT (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)) 2. TOP (บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)) 3. PTTEP (บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)) 4. PTTAR (บริษัท ปตท. อะโรเมติกส์และการกลั่น จำกัด (มหาชน)) และ 5. IRPC (บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)) มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับราคาน้ำมันดิบ (อ้างอิงตลาดคูโบ) โดยใช้เทคนิคทางเศรษฐมิติด้วยวิธี Traditional Cointegration และวิธี Threshold Cointegration ทั้งนี้ ณ ปัจจุบันการศึกษาในประเทศ

ไทยโดยวิธี Threshold Cointegration นั้นเป็นเทคนิคที่น่าสนใจ เนื่องจากวิธีดังกล่าวยังเป็นเครื่องมือทางเศรษฐมิติที่ใหม่และไม่ค่อยแพร่หลายนัก

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวระหว่างราคาน้ำมันดิบและราคาหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานในประเทศไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบแบบจำลอง Traditional Cointegration กับ Threshold Cointegration ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวระหว่างราคาน้ำมันดิบและราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มพลังงานในประเทศไทย
2. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุน โดยสามารถนำไปประกอบการตัดสินใจในการลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์กลุ่มพลังงาน เมื่อราคาน้ำมันดิบมีการเปลี่ยนแปลง รวมถึงเป็นประโยชน์ต่อรัฐบาล ในด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำมัน นอกจากนี้ ยังเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับพลังงาน ในการวางแผนการดำเนินงานของบริษัทให้มีประสิทธิภาพ

1.4 นิยามศัพท์

Subprime (ซับไพร์ม) คือ รูปแบบสินเชื่อในประเทศสหรัฐอเมริกา ที่มีการให้ความสำคัญกับเรื่อง Rating หรือ Credit ของผู้ขอสินเชื่อค่อนข้างมาก จึงมีการแบ่งระดับของ Rating เป็น Prime Rate และ Subprime ซึ่งมี Rating ในระดับต่ำกว่า มีเงื่อนไขด้อยกว่า Prime Rate เช่น การที่ต้องเสียอัตราดอกเบี้ยสูงกว่า หรือมีเงื่อนไขของวงเงินในการผ่อนชำระที่เข้มงวดกว่า Prime Rate เพราะสินเชื่อแบบ Subprime มีโอกาสสูงที่จะกลายเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-performing Loan: NPL) (ชาติชาย พุฒนาวิชัย, 2552)

การกลั่นน้ำมันดิบ (Oil Refinery) คือ การเปลี่ยนสภาพน้ำมันดิบให้เป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปต่าง ๆ ตามความต้องการของตลาดที่แตกต่างกัน โดยตามประเภทของการใช้ประโยชน์ เช่น ก๊าซหุงต้ม น้ำมันเบนซินรถยนต์ น้ำมันดีเซล น้ำมันเครื่องบิน น้ำมันก๊าด น้ำมันเตา นอกจากนี้ยังมีบางส่วนที่สามารถนำไปเป็นวัตถุดิบสำหรับการผลิตน้ำมันหล่อลื่น จารบี ยางมะตอย และเคมีภัณฑ์ต่าง ๆ (การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2552)

น้ำมันดิบ (Crude Oil) คือ สารประกอบของไฮโดรคาร์บอน มีลักษณะเป็นของเหลวสีน้ำตาล เข้มข้นข้น หรือมีสีเขียวเข้มเกือบดำ สามารถพบในชั้นหินบางพื้นที่บนเปลือกโลก ก่อนการใช้งาน

ต้องผ่านกระบวนการกลั่น (Refining) หลังจากนั้นจะได้น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่สารระเหยง่ายที่อ่อนไปจนถึงน้ำมันค่าซุ่นหนา (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน), 2553)

หลักทรัพย์ (Stock) คือ หลักฐานซึ่งแสดงความเป็นเจ้าของส่วนหนึ่งในบริษัท โดยราคาหลักทรัพย์จะเปลี่ยนแปลงตามผลประกอบการของบริษัทและภาวะของตลาดในเวลานั้น (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2554)

1.5 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวของราคาน้ำมันดิบกับราคาหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานนั้น โดยงานวิจัยชิ้นนี้จะใช้ข้อมูลประเภททศนิยมแบบรายวัน เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2551 ถึง 9 กันยายน พ.ศ. 2554 รวมจำนวนค่าสังเกต 964 ค่า ซึ่งข้อมูลจะอ้างอิงจากฐานข้อมูล Data Stream ในศูนย์การเงินการลงทุน (Finance and Investment Center: FIC) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ จะศึกษาความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวระหว่างราคาน้ำมันดิบกับราคาหลักทรัพย์กลุ่มพลังงาน 5 หลักทรัพย์ ได้แก่ PTT TOP PTTEP PTTAR และ IRPC ดังนั้นจึงควรทราบถึงข้อมูลพื้นฐานของหลักทรัพย์ที่จะทำการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดทางธุรกิจของแต่ละบริษัท ซึ่งข้อมูลพื้นฐานของแต่ละบริษัทสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้¹

1. หลักทรัพย์บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) : PTT (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน), 2551)

ชื่อบริษัท: บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

ชื่อภาษาอังกฤษ: PTT Public Company Limited

ที่อยู่: 555 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ฯ

เว็บไซต์: <http://www.pttplc.com>

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทด้านพลังงานของไทยที่แปรรูปมาจากการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ซึ่งมาจากการรวมกิจการพลังงานของรัฐทั้ง 2 องค์กรคือ องค์กรเชื้อเพลิงและ องค์กรก๊าซธรรมชาติแห่งประเทศไทย ประกอบธุรกิจก๊าซธรรมชาติและน้ำมันปิโตรเลียมครบวงจร และธุรกิจปิโตรเคมีที่เน้นการใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นหลัก รวมทั้งธุรกิจต่อเนื่อง จากการสำรวจของนิคมสารฟอรัณในปี พ.ศ. 2553 บริษัท ปตท. ได้ถูกจัดอันดับให้เป็นบริษัทยักษ์ใหญ่อันดับที่

¹ ข้อมูลปัจจุบันที่ปรากฏอยู่ ณ วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2555

155 จาก 500 ของบริษัทยักษ์ใหญ่ของโลก และในปี พ.ศ. 2553 ปตท. เป็นรัฐวิสาหกิจที่มีรายได้สูงสุดของไทย รวมมูลค่ารายได้ 1,930,852 ล้านบาท

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เริ่มแปรรูปเป็นบริษัทจดทะเบียนจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2544 มีทุนจดทะเบียนเริ่มแรก 2 หมื่นล้านบาท แบ่งเป็นหุ้นสามัญจำนวน 2 พันล้านหุ้น โดยมีกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ เริ่มซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เมื่อ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2544

การประกอบธุรกิจ ประกอบด้วย 4 ธุรกิจหลัก ๆ ดังนี้

1) ธุรกิจก๊าซธรรมชาติ ปัจจุบัน ปตท. และบริษัทในกลุ่มธุรกิจสำรวจ ผลิต และก๊าซธรรมชาติ เป็นผู้ประกอบธุรกิจก๊าซธรรมชาติอย่างครบวงจรเพียงรายเดียวในประเทศ โดยครอบคลุมตั้งแต่การสำรวจและผลิต การจัดหา การขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อ การแยกก๊าซธรรมชาติ และการจัดจำหน่าย โดย ปตท. เป็นเจ้าของและดำเนินการ โครงข่ายระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ (Transmission Network) ทั้งบนบกและในทะเลและเป็นผู้ดำเนินการจัดหา ขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อ จัดจำหน่าย ก๊าซธรรมชาติ และดำเนินธุรกิจแยกก๊าซธรรมชาติรายใหญ่ที่สุดในประเทศไทย

2) ธุรกิจน้ำมัน ดำเนินธุรกิจหลักในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซหุงต้ม และผลิตภัณฑ์น้ำมันหล่อลื่นครอบคลุม ดังนี้

การตลาดค้าปลีก (Retail Marketing) จัดจำหน่ายเชื้อเพลิงผ่านเครือข่ายสถานีบริการน้ำมันของ ปตท. ซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศกว่า 1,180 แห่ง (ไม่รวมสถานีบริการน้ำมัน ปตท. ที่ดำเนินงานภายใต้บริษัท ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก จำกัด) โดยพัฒนาสถานีบริการภาพลักษณ์ใหม่ครบวงจรในรูปแบบ PTT Park พร้อมขยายธุรกิจค้าปลีกในสถานีบริการ อีกทั้งเป็นผู้นำการค้นคว้าและพัฒนาพลังงานทดแทนพร้อมจำหน่ายเป็นรายแรกของประเทศทั้งน้ำมัน แก๊สโซฮอล์ น้ำมันดีเซล-ปาล์มบริสุทธิ์และน้ำมันไบโอดีเซล โดยล่าสุด ปตท. ได้พัฒนาน้ำมันแก๊สโซฮอล์ E85 เพื่อเพิ่มผลิตภัณฑ์ทางเลือกให้แก่ผู้บริโภค และเป็นการสนับสนุนภาคการเกษตรอีกทางหนึ่ง ทั้งนี้ ปตท. ได้ทำหน้าที่รักษาระดับราคาน้ำมันไม่ให้ผู้บริโภคได้รับความเดือดร้อนในขณะที่ราคาน้ำมันในตลาดโลกสูงขึ้นด้วยการชะลอการปรับขึ้นราคาน้ำมันขายปลีกต่ำกว่าผู้ค้าน้ำมันรายอื่นเพื่อรับภาระแทนผู้บริโภค ทำให้ ปตท. ครองใจผู้บริโภคโดยมีส่วนแบ่งการตลาดในระดับสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี 2536 เป็นต้นมา

การตลาดพาณิชย์ (Commercial Marketing) จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย แบ่งชนิดตามความต้องการของลูกค้า โดยจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันเชื้อเพลิงทุกประเภท ผลิตภัณฑ์หล่อลื่น และผลิตภัณฑ์อื่นๆ ให้แก่กลุ่มลูกค้าภาคอุตสาหกรรม บริษัทสายการบิน การเดินเรือขนส่งเรือประมง หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ลูกค้าก๊าซหุงต้ม ลูกค้ากลุ่มขนส่งและสร้างทาง รวมถึง

จัดจำหน่ายไปยังตลาดต่างประเทศ เพื่อร่วมสร้างศักยภาพทางธุรกิจแก่ลูกค้า ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนกว่า 2,500 ราย โดย ปตท. ได้สร้างอุปสรรคในการเก็บสำรองเชื้อเพลิงหรืออำนวยความสะดวกอื่น ๆ รวมทั้งให้บริการแนะนำเรื่องการประหยัดพลังงาน และความปลอดภัย

3) ธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ ประกอบธุรกิจด้านการจัดหา การนำเข้า การส่งออกและการค้าระหว่างประเทศ ครอบคลุมน้ำมันดิบ คอนเดนเสท (Condensate) ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ปิโตรเคมี รวมถึงผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมพิเศษอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการทำการค้าระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของ ปตท. และกลุ่ม ปตท. ให้มีศักยภาพในการแข่งขันและทำกำไรจากการค้าผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ รวมทั้งเพิ่มมูลค่าทางการค้าให้แก่กลุ่ม

4) ธุรกิจปิโตรเคมีและการกลั่น ปตท. ลงทุนในธุรกิจปิโตรเคมีแบบครบวงจรผ่านบริษัทในกลุ่ม ปตท. 8 แห่ง โดยเริ่มตั้งแต่การผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีขั้นต้น ขึ้นกลางและขั้นปลาย ทั้งสายโอเลฟินส์ (Olefins) และอะโรมาติกส์ (Aromatics) จนปัจจุบันกลุ่ม ปตท. กลายเป็นหนึ่งในกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีรายใหญ่ของประเทศ และเป็นอันดับต้น ๆ ในภูมิภาคเอเชีย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ ปตท. ลงทุนในธุรกิจโรงกลั่นน้ำมันผ่าน 5 บริษัทในกลุ่ม ปตท. ซึ่งมีกำลังการกลั่นรวมกันทั้งสิ้น 1,040,000 บาร์เรลต่อวัน โดย ปตท. จัดหาน้ำมันดิบและรับซื้อผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูปจากบริษัทโรงกลั่นน้ำมันในกลุ่ม ปตท. เพื่อจำหน่ายต่อให้กับลูกค้าของหน่วยธุรกิจน้ำมัน ทั้งนี้ ปตท. จะจัดหาน้ำมันดิบและรับซื้อผลิตภัณฑ์น้ำมันสำเร็จรูปตามสัดส่วนการถือหุ้นที่ ปตท. ถืออยู่ในโรงกลั่นน้ำมัน

2. หลักทรัพย์บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) : TOP (บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน), 2554)

ชื่อบริษัท: บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)

ชื่อภาษาอังกฤษ: THAI OIL Public Company Limited

ที่อยู่: 555/1 ศูนย์เอนเนอร์ยี่คอมเพล็กซ์ อาคารเอ ชั้น 11 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ฯ

เว็บไซต์: <http://www.thaioilgroup.com>

บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจโรงกลั่นน้ำมันปิโตรเลียมเพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ โดยโรงกลั่นน้ำมันอยู่ที่อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปัจจุบันบริษัท มีกำลังการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม ประมาณ 220,000 บาร์เรลต่อวัน คิดเป็นประมาณร้อยละ 21 ของกำลังการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียมทั้งหมดในประเทศ

การประกอบธุรกิจ ประกอบด้วย 5 ธุรกิจหลักดังนี้

- 1) ธุรกิจการกลั่น โดยแบ่งประเภทของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูปได้ดังนี้ ก) น้ำมันชนิดเบา (Light Distillate) ร้อยละ 33 ได้แก่ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) Mixed Xylenes, น้ำมันเบนซินไร้สารตะกั่ว (ULG) ออกเทน 91, 95 ข) น้ำมันชนิดกลาง (Middle Distillate) ร้อยละ 56 ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องบิน (Jet) น้ำมันก๊าด (Kerosene) น้ำมันดีเซล ค) น้ำมันชนิดหนัก (Heavy Oil) ร้อยละ 11 ได้แก่ น้ำมันเตา ยางมะตอย และกำมะถันเหลว ซึ่งบริษัทรับน้ำมันดิบตะวันออกกลาง ร้อยละ 75 เอเชียตะวันออกร้อยละ 5 และจากแหล่งในประเทศ (น้ำมันดิบเพชร, น้ำมันดิบปัตตานี และคอนเดนเสท (Condensate) จากอ่าวไทย) ร้อยละ 20
- 2) ธุรกิจปิโตรเคมี บริษัทผลิตสารพาราไซลีน 289,000 ตันต่อปี แต่หลังจากเปลี่ยนสารเร่งปฏิกิริยาเคมีเมื่อต้นปี 2548 ก็สามารถเพิ่มการผลิตเป็น 348,000 ตันต่อปี ปัจจุบันอยู่ระหว่างการขยายกำลังการผลิตขั้นที่ 2 เป็น 407,000 ตันต่อปี
- 3) ธุรกิจน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน บริษัทผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานขนาด 270,000 ตันต่อปี ยางมะตอย 400,000 ตันต่อปี และผลิตผลพลอยได้อื่น ๆ 270,000 ตันต่อปี ปัจจุบันกำลังดำเนินโครงการปรับปรุง ประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มผลกำไร (Hydrocarbon Management) และเตรียมแผนการลงทุน เพื่อผลิตน้ำมันหล่อลื่นพื้นฐานกลุ่มที่ 2 และ 3 ซึ่งมีคุณภาพและมูลค่าสูงขึ้น
- 4) ธุรกิจขนส่ง ได้แก่ ไทยออยล์มารีน (TOM) และท่อส่งปิโตรเลียมไทย (THAPPLINE)
- 5) ธุรกิจการผลิตไฟฟ้า ได้แก่ ไทยออยล์เพาเวอร์ (TP) และผลิตไฟฟ้าอิสระ (IPT)

3. หลักทรัพย์บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) : PTTEP (บริษัท ปตท.

สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน), 2554)

ชื่อบริษัท: บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

ชื่อภาษาอังกฤษ: PTT Exploration and Production Public Company Limited

ที่อยู่: 555/1 ศูนย์เอนเนอร์ยี่คอมเพล็กซ์ อาคารเอ ชั้น 6 และ 19-36 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวง

จตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ฯ

เว็บไซต์: <http://www.pttep.com>

บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) หรือ ปตท.สผ. ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2528 โดยคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย จัดตั้ง บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด ขึ้นเพื่อดำเนินธุรกิจหลัก คือ สำรวจ พัฒนา และผลิตปิโตรเลียมให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ เสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน

ให้กับประเทศ รวมทั้งลดการพึ่งพาการนำเข้าปิโตรเลียมจากต่างประเทศ ในปี พ.ศ. 2535 ปตท.สผ. เข้าจดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชน ในปัจจุบัน มีทุนจดทะเบียน 3,322 ล้านบาท โดยมีผู้ถือหุ้นหลัก คือ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

ธุรกิจของ ปตท.สผ. คือ การลงทุนในธุรกิจสำรวจและผลิตปิโตรเลียมทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย กัมพูชา สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เวียดนาม โอมาน อียิปต์ อัลจีเรีย บาห์เรน ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และแคนาดา จำนวน 41 โครงการ และลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับกิจการ ปตท.สผ. อีก 5 โครงการ

4. หลักทรัพย์บริษัท ปตท. อะโรมาติกส์และการกลั่น จำกัด (มหาชน) : PTTAR (บริษัท ปตท.

อะโรมาติกส์และการกลั่น จำกัด (มหาชน), 2551)

ชื่อบริษัท: บริษัท ปตท. อะโรมาติกส์และการกลั่น จำกัด (มหาชน)

ชื่อภาษาอังกฤษ: PTT Aromatics and Refining Public Company Limited

ที่อยู่: 555/1 ศูนย์เอนเนอร์ยีคอมเพล็กซ์ อาคารเอ ชั้น 14-18 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจตุจักร

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ฯ

เว็บไซต์: <http://www.pttar.com>

บริษัท ปตท. อะโรมาติกส์และการกลั่น จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทด้านพลังงานของไทยที่เกิดจากการควบรวมกิจการระหว่าง บริษัท อะโรมาติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) (ATC) และ บริษัท โรงกลั่นน้ำมันระยอง จำกัด (มหาชน) (RRC) โดยดำเนินกิจการโรงกลั่นน้ำมันและปิโตรเคมีสายอะโรมาติกส์อย่างครบวงจร โดยมีการแบ่งเป็นธุรกิจการกลั่นน้ำมันและจัดหาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมสำเร็จรูป และธุรกิจผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์อะโรมาติกส์ นอกจากนี้ ยังมีโรงกลั่นน้ำมันที่มีความทันสมัย และมีประสิทธิภาพสูงแห่งหนึ่งของเอเชีย ด้วยกระบวนการกลั่นแบบ Complex Refinery และเทคโนโลยีการผลิตในหน่วยอะโรมาติกส์ที่มีความทันสมัยด้านการผลิตต่ำ ทำให้บริษัทมีความสามารถในการเลือกใช้วัตถุดิบหลากหลายที่มีคุณภาพและราคาที่เหมาะสม เพื่อให้ผลิตน้ำมันเบนซิน น้ำมันอากาศยาน น้ำมันดีเซล น้ำมันเตา สารเบนซิน สารพาราไซลีน สารไซโคลเฮกเซนที่ครบถ้วนตรงกับความต้องการของตลาด

5. **หลักทรัพย์บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน): IRPC (บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน), 2553)**

ชื่อบริษัท: บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)

ชื่อภาษาอังกฤษ: Integral Refinery and Petrochemical Complex Public Company Limited

ที่อยู่: 555/1 ศูนย์เอนเนอร์ยี่คอมเพล็กซ์ อาคารบี ชั้น 6 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ฯ

เว็บไซต์: <http://www.irpc.com>

บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) ชื่อเดิมคือ บริษัท อุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) หรือทีพีโอ เป็นบริษัทประกอบธุรกิจการกลั่นน้ำมันและปิโตรเคมี ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2521

บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) เป็นผู้บุกเบิกอุตสาหกรรมปิโตรเคมีครบวงจรแห่งแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีโรงกลั่นน้ำมัน และ โรงงานปิโตรเคมีตั้งอยู่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก จังหวัดระยอง ซึ่งเป็น เขตประกอบการอุตสาหกรรมภายใต้การจัดการของบริษัท พร้อมสาธารณูปโภคพื้นฐานที่สนับสนุนการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ ท่าเรือน้ำลึก คลังน้ำมัน และ โรงไฟฟ้า โดยโรงกลั่นน้ำมันของบริษัท ฯ มีกำลังการกลั่น 215,000 บาร์เรลต่อวัน จัดอยู่ในอันดับ 3 ของกำลังการกลั่นน้ำมันภายในประเทศ สามารถผลิตผลิตภัณฑ์น้ำมันที่หลากหลาย ประกอบด้วย น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดต่าง ๆ น้ำมันหล่อลื่นพื้นฐาน ยางมะตอย และผลิตภัณฑ์พลอยได้ต่าง ๆ นอกจากนี้ แนนพาทซึ่งได้จากกระบวนการกลั่น สามารถนำไปใช้เป็นตัวดูดซับ สำหรับผลิตโอเลฟินส์และอะโรเมติกส์ ซึ่งใช้เป็นสารตั้งต้นสำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีขั้นปลาย และจำหน่ายให้กับโรงงานผลิตพลาสติกสำเร็จรูปต่าง ๆ

1.6 โครงสร้างของเอกสารงานวิจัย

เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจเนื้อหาโดยภาพรวมของการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงคุณภาพระหว่างราคาน้ำมันดิบกับราคาหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานในประเทศไทย สามารถจัดโครงสร้างของเอกสารงานวิจัยได้โดยแบ่งเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

บทนำของงานวิจัยจะกล่าวถึง ที่มาและความสำคัญของปัญหาของงานวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย รวมถึงนิยามศัพท์ต่าง ๆ ที่ใช้ในงานวิจัยนี้ อีกทั้งระบุขอบเขตของการศึกษา และอธิบายโครงสร้างของเอกสารงานวิจัยทั้งหมด

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ใช้เป็นแนวทางในการวิจัยประกอบไปด้วย 9 เรื่องหลัก ๆ คือ 1) ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับน้ำมันดิบ 2) แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับราคาหลักทรัพย์ 3) แนวคิดสมมติฐานตลาดที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยข้อสมมติฐาน และระดับของตลาดที่มีประสิทธิภาพ 4) การทดสอบความนิ่งของข้อมูลหรือยูนิทรูท (Unit Root Test) 5) วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวด้วยวิธี Traditional Cointegration 6) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะสั้นด้วยวิธี Error Correction Model: ECM 7) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวด้วยวิธี Threshold Cointegration 8) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะสั้นด้วยวิธี Threshold Error Correction Model: TECM และ 9) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

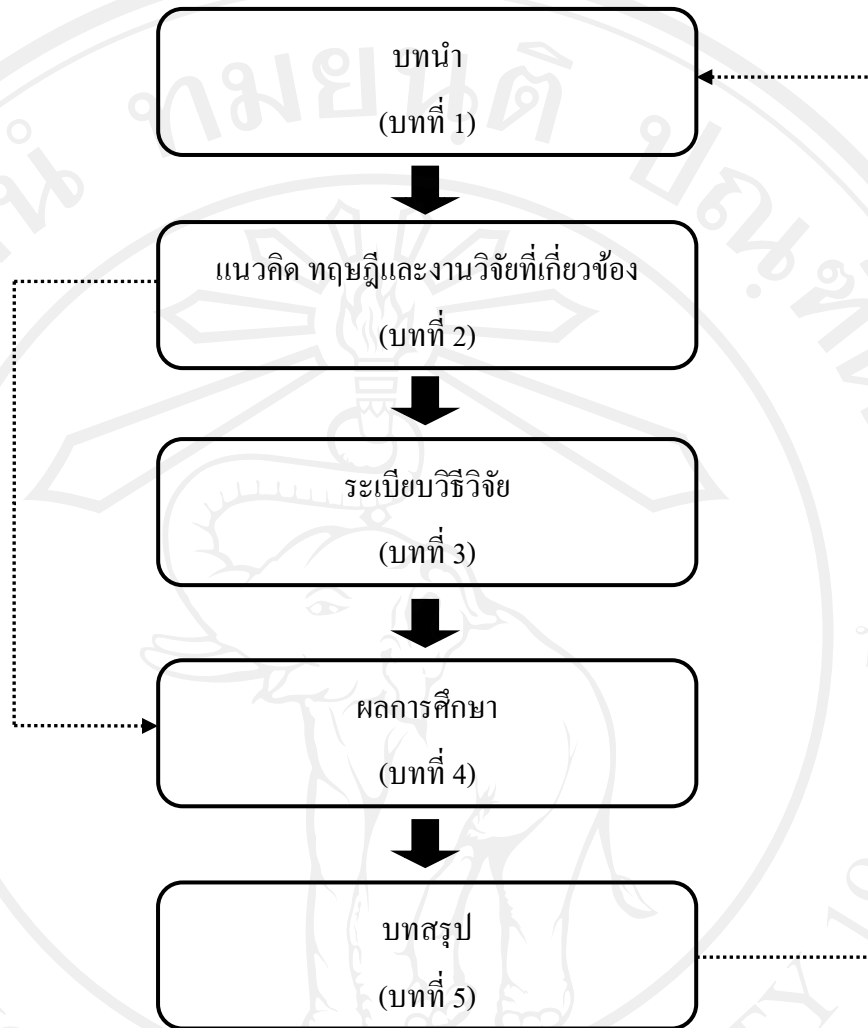
ระเบียบวิธีวิจัย คือ การวางแผนกิจกรรมและวิธีการต่าง ๆ ในการทำวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ดังนั้นงานวิจัยที่ดีควรมีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง ชัดเจน และสามารถเติมเต็มช่องว่างแห่งองค์ความรู้ได้ ซึ่งในบทนี้จะประกอบไปด้วย แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา และวิธีการศึกษา

บทที่ 4 ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวของราคาน้ำมันดิบกับราคาหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานในประเทศไทย ผลการศึกษาประกอบด้วย 1) ผลการทดสอบความนิ่งของข้อมูลหรือยูนิทรูท (Unit Root Test) 2) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวด้วยวิธี Traditional Cointegration 3) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะสั้นด้วยวิธี ECM 4) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวด้วยวิธี Threshold Cointegration 5) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะสั้นด้วยวิธี TECM 6) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบแบบจำลอง Traditional Cointegration กับแบบจำลอง Threshold Cointegration และ 7) ผลการทดสอบสมมติฐานเชิงเป็นเหตุเป็นผล (Granger Causality Test)

บทที่ 5 บทสรุป

ในบทนี้จะเป็นการสรุปผลการวิจัย เพื่อให้ทราบผลการวิจัยได้อย่างรวดเร็ว รวมไปถึงข้อเสนอแนะและข้อจำกัดต่าง ๆ จากการวิจัย เพื่อให้การวิจัยในอนาคตมีความถูกต้องและตรงกับความจำเป็นจริงมากยิ่งขึ้น

รูปที่ 1.2 โครงสร้างของเอกสารงานวิจัย

1.7 สรุป

ในบทนี้จะเป็นบทนำ ซึ่งจะกล่าวถึง ที่มาและความสำคัญของปัญหาของงานวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย รวมถึงนิยามศัพท์ต่าง ๆ ที่ใช้ในงานวิจัยฉบับนี้ อีกทั้งระบุนขอบเขตของการศึกษา และอธิบายโครงสร้างของเอกสารงานวิจัยตามลำดับ และในส่วนท้ายของบทได้แสดงแผนภูมิโครงสร้างของเอกสารงานวิจัยทั้งหมด พร้อมกับคำบรรยายเพื่อช่วยต่อการเข้าใจในภาพรวม สำหรับในบทที่ 2 จะกล่าวถึงแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป